

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden
Beloken Pasen, 11 april 2021

**Liturgie voor een huisdienst van ds. Tjitske Hiemstra
(reactie graag naar tj.hiemstra@hetnet.nl)**

- Welkom zuster, broeder, aan jou, u, jullie. Deze 'dienst op papier' is vanwege 'corona' een alternatief voor onze gewone gezamenlijke dienst op de zondagmorgen in de Vermaning.
- Overweeg om van tevoren één (of twee) c.d.(s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen, een kaars klaar te zetten met lucifers en de bijbel en het liedboek klaar te leggen.

We wensen U een goede dienst, vrede en alle goeds in verbondenheid.

De gemeente komt in gedachte samen

- We ontsteken een kaars in de naam van God, voor deze wereld, elkaar en onszelf. Daarbij staan we stil bij vers 10 uit psalm 36:
"Want bij u is de bron van het leven, door úw licht zien wij licht."

Het is vandaag beloken Pasen.

Beloken komt van 'luiken'= sluiten.

Het eigenlijke Paasfeest wordt afgesloten op de achtste dag

Pasen

*Wij hebben slechts de laatste sprokkels van verwarde woorden
Over een steen, een doek, een tuinman of een engel in het wit.*

*Maar meer dan woorden uit een boek is de ervaring dat Hij leeft:
Dat teer geheim dat wij behoedzaam in ons hart bewaren.*

*Daar breekt Hij onze duisternis in twee en kan Hij plots de lente buiten laten
Als jonge kalveren in de eerste wei.*

*Geen veilige "rust in vrede" maar opstand en leven.
Geen noodlot en berusting, maar uitzicht en inzicht
dat de dood geen einde is,
maar een begin, nieuw, anders dan voorheen.*

*Alleen een bloem, een vogel, een kind laat ons vermoeden
wat achter dood voor ons verscholen ligt.*

Uit: "Bloemen geschikt tot gebed" Monique Hermans en Manu Verhulst.

* Lied 171 tussentijds

1. Het pure witte licht van Gods aanwezigheid
is als een bliksemschicht, een keerpunt in de tijd.

5. De werkelijkheid van God breekt in ons leven in als ruimte, perspectief, geeft alles nieuwe zin.

7. Waar Pasen wordt gevierd is dood voorbijgegaan, daar wortelt weer de hoop in 't menselijk bestaan.

* Bijbellezing: Lucas 24: 13-35

* NL 646

1. De Heer is onze reisgenoot, Hij die ons zijn gezelschap bood en sprekend over kruis en graf geduldig tekst en uitleg gaf.

2. Zo valt een lange weg ons licht, de schrift opent een vergezicht en brengt verdwaalden dicht bij huis, verloren zonen komen thuis.

3. De avond daalt, blijf bij ons Heer! Hij zet zich aan de tafel neer en breekt het brood en schenkt de wijn, die gast, het moet de gastheer zijn!

4. Wij keren naar Jeruzalem, ons brandend hart verneemt zijn stem, Hij deelt met ons het dagelijks brood, de Heer is onze reisgenoot.

Gemeente van Christus,

“De Heer is onze reisgenoot”, dat is de diepgaande ervaring van de leerlingen met Pasen. Een brandend hart, waarbij je achteraf ziet en voelt hoe je ogen langzaam zijn opengegaan. Het eerste lied vertelt met de woorden: “Waar Pasen wordt gevierd is dood voorbijgegaan en wortelt weer de hoop in 't menselijk bestaan”. Het grote wonder van Pasen: er is weer hoop. Hoop die niet sterven wil, maar altijd weer terugkomt.

In de woestijn van Egypte leek alles verloren, toen ze de zee voor zich hadden en de vijand achter zich (zie eventueel Exodus 14).

In Jeruzalem leek alles verloren, toen Jezus stierf aan het kruis en begraven werd. In ons eigen leven kan op bepaalde momenten alles verloren lijken. Maar het feest van Pasen is het verhaal van de hoop: en tóch!

Het verhaal van een weg dwars door de zee.

Het verhaal van een vertroebelde blik naar ogen die worden geopend.

Pasen, het scharnierverhaal van ons leven in geloof en vertrouwen. Het verhaal van een God, die steeds weer een nieuw begin maakt, hoewel in onze ogen het onmogelijk lijkt.

Rond het verhaal dat aan de basis ligt van ons Pasen ga ik eerst kort iets zeggen. Want wat betekent nou dat wonder van het gaan door de Rietzee? Achter het bevrijde

slavenvolk de doodsdreiging van het Egyptische leger, vóór hen enkel water om in te verdrinken. Ze kunnen geen kant meer uit. Rondom dreigt de dood. En dan komt er een sterke oostenwind, als adem van God. En er komt een pad, dwars door het water heen.

Gaat God hier dwars tegen de natuurwetten in?? Of lijkt die Rietzee op onze eigen Waddenzee, die bij eb droogvalt (en vast nog extra droog bij een bepaalde wind); zodat je er doorheen kunt lopen naar Ameland. Toen ik deze uitleg voor het eerst hoorde op de middelbare school, toen werden dit voor mij levensechte verhalen en kwam de link met mijn eigen leven in zicht. Want het natuurverschijnsel is op zich geen wonder, maar dat het zich precies op het juiste moment voordeed voor het volk, dat geen kant meer op

kon. Martin Buber brengt daarbij nog een nieuw gezichtspunt. Het grote wonder is juist dat de mensen dit normale verschijnsel gaan toeschrijven aan God, als een 'wonder': hun verbazing en ontzag rond deze timing! Is dat toevallig, valt het hen toe of zie je hierin een wonder van God? De kern van geloven is dat zij destijds gingen en wij nu nóg altijd gaan: van onderdrukking naar vrijheid, van dood naar leven, vanuit de puinzooi naar nieuwbouw. In deze tijd betreft dat de actualiteit van onze regering en hoe wij allen deze coronatijd ervaren en er een weg in vinden.

Eén van de mooiste verhalen rond het hele Paasmysterie is wel het Emmaüs-verhaal. Het verhaal horend bij beloken Pasen, als de mensen de luiken sluiten en teruggaan naar huis. Het lege graf met haar engelen en hun boodschap "dat Jezus uit de dood is opgewekt" kan ver van ons afstaan. Maar dit verhaal van leerlingen - die Jeruzalem verlaten met een verloren droom - zou ons eigen verhaal kunnen zijn. Want zouden we zelf ook niet verdwaasd, zonder hoop terugkeren naar huis? Wat merken wij zelf van Pasen en opstanding? Waar ontmoeten wij zelf die bevrijdende boodschap? Is zeggen dat Hij leeft en met ons meegaat niet jezelf iets wijs maken?

Twee leerlingen verlaten Jeruzalem. Een derde toevallige voetganger loopt met hen mee. Met zijn drieën is het gezelliger en veiliger dan alleen. In deze tochtgenoot herkennen ze steeds meer trekken van Jezus en zo komen ze van 'kijken' tot 'zien'. Eerst was hun blik vertroebeld, maar uiteindelijk worden hun ogen geopend en herkennen ze hem. Het komen tot 'zien' gebeurde in twee etappes zo vertellen ze achteraf. "Brandde ons hart niet toen hij onderweg met ons sprak en de Schriften - de verhalen van Mozes en profeten als Elia - voor ons ontsloot, open maakte?" Toen brak er al warmte in hen door, maar ze konden het nog geen naam geven. Maar op het moment dat Hij het brood met hen breekt, is het ineens helder: "Hij is het!"

Herkennen wij dit soort momenten van herkenning? Zoals bij de uitleg van de Schriften? Toen we nog in de kerk samenkwamen (wat is het alweer lang geleden), zei men soms na de dienst bij de deur: 'deze preek was voor mij bedoeld, dit geeft mij troost en nieuw inzicht'. Soms in de oriëntatiekring of meditatiegroep gingen ook de Schriften open en kregen mensen via Bijbelverhalen nieuw zicht op eigen leven en kozen soms voor een andere weg. Nu de kerken gesloten zijn, zullen onze ogen anders moeten kijken...

Onderweg in ons leven gebeurt het; waar we heen en weer geslingerd worden door keuzes die we moeten maken of door diep verdriet rond geliefden die we missen, etc. Ligt de herkenning juist in hun diep teleurgestelde, bedroefde gaan terug naar af? Het is voorbij, de hoop vervlogen, totdat die vreemdeling een nieuw perspectief opent. Het oude perspectief was 'dat Jezus Israël zou bevrijden van de Romeinse bezetter'. Een nieuwe visie op Jezus' bevrijding blijkt een ingrijpende ervaring te worden. Het enige wat die vreemdeling hen vraagt is "wat dan?". Die twee woorden "WAT DAN", brengen een wonderlijk iets tot stand. Ze gaan vertellen. Ze uiten hun diepe teleurstelling, pijn en verdriet en dat kan alleen als die ander je daartoe uitnodigt en écht luistert naar je verhaal, je écht ruimte geeft om te vertellen, zodat je gevoelens de ruimte krijgen om er te zijn en aan het licht kunnen komen. Gevoelens die je misschien nog nooit woorden hebt durven geven; maar juist door ze woorden te kunnen geven, krijgen ze een andere kleur, zijn ze minder beangstigend. Ervaar je een diepe bevrijding. Wat vanuit het duister aan het licht komt; wordt ook licht! Had die meeloper gezegd: "Je hoeft mij niets te vertellen, ik weet alles al", dan was er niets gebeurd onderweg. Of als deze voetganger vol was geweest van zijn eigen verhaal. Deze openende vraag "Wat dan" zet een hele bevrijdende innerlijke beweging op gang. In hun verdriet, angst en teleurstelling ontstaat nu een nieuwe ruimte en pas als je eerst leeg wordt, kun je ook opnieuw gevuld

worden...en kan je diepste vraag naar boven komen. Deze diep teleurgestelde leerlingen worden ontvankelijk voor een nieuwe wijze van denken, als het oude gelucht is en ruim baan heeft gekregen. "Wat dan", deze vraag is het begin van opstanding! Het begin van omkering, zoals in de tuin aan Maria wordt gevraagd "Waarom huil je?" Daar noemt Jezus haar bij haar diepste naam, waarop haar ogen open gaan en zij hem herkent. Bij deze Emmaüsgangers is het de vraag "Wat dan" en gaandeweg wordt hun hart warm, het gaat innerlijk branden. Omdat ze nieuwe linkjes leggen met die geliefde verhalen rond Mozes en profeten, omdat ze hun leven met Jezus in een nieuw licht gaan zien. En ze komen tijdens het breken van het brood tot het besef, dat aan het leven van deze mens geen einde is gekomen, maar dat hij op nieuwe wijze onder ons voortleeft! Dit bevrijdende besef is geen theorie, maar waait als een nieuwe adem van God door hen heen en doet hen zelf opstaan en terugkeren naar Jeruzalem om de anderen van hun overrompelende nieuwe ervaring te vertellen.

En dat hebben niet alleen zij, maar mensen door de eeuwen heen, tot op vandaag ervaren: dat er vanuit de kilte en uitzichtloosheid nieuw inzicht en toekomst kan ontstaan. Mensen gaven aan dit mysterie van geloof en vertrouwen de woorden van een reisgenoot, die met ons gaat.

Zoals ooit het volk in de woestijn God ervoer als een wolk overdag en vuurkolom in de nacht. Zo gaat God, zo gaat Jezus met ons mee, als de ongeziene ander op ons pad. Alleen als je terugkijkt op je wandeling, op je levenswandel zie je dat er een derde meeliep.

Aan de schaduw is het te zien en dat besef kan je van binnen warm maken, omdat dwars door alle diepe dalen er toch die ander was, die met je meeliep; je nieuwe woorden ingaf, je voorzag van brood onderweg en je deed opstaan.

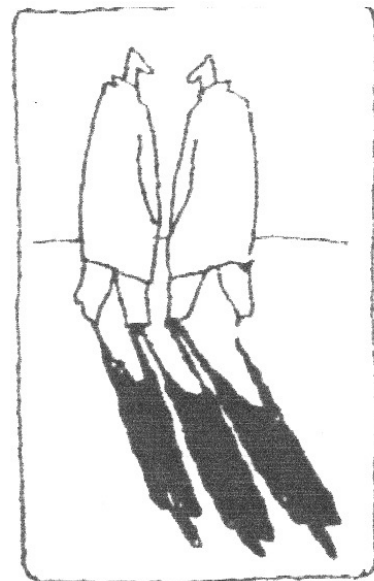
Ineens besef je dat er een bijzondere reisgenoot was, we zien het soms even.

Zo herkenden de Emmaüsgangers Hem, maar vasthouden konden ze Hem niet.

Zo delen wij soms wonderlijk ons dagelijks brood met die voetganger.

Een teer geheim dat wij behoedzaam in ons hart bewaren,

Amen

Gebed en slotlied: NL 647

1. Voor mensen die naamloos, kwetsbaar en weerloos door het leven gaan, ontwaakt hier nieuw leven, wordt kracht gegeven: wij krijgen een naam.
2. Voor mensen die roepend, tastend en zoekend door het leven gaan, verschijnt hier een teken, brood om te breken: wij kunnen bestaan.
3. Voor mensen die vragend, wachtend en wakend door het leven gaan, weerklinken hier woorden, God wil ons horen: wij worden verstaan.
4. Voor mensen die hopen, wankel gelovend door het leven gaan, herstelt God uit duister Adam in luister: wij dragen zijn naam.

Zegenbede:

Moge de zegen van de Eeuwige
ons begeleiden op onze weg als reisgenoot
Moge de zegen van de Eeuwige
onze ogen en handen openen voor het dragen van elkaar
Moge de zegen van de Eeuwige
ons leven verlichten en ons vrede schenken.

Mededelingen

Volgende week zondag wordt de huisdienst verzorgd door Roelof Akse, voorganger van DG Leeuwarden en DG Drachten-Ureterp.